

blevet udtrykt fra dansk side. Man foreslår en ordning, der ikke ændrer noget grundlæggende, men kan sælges som et »moderniseret rigsfællesskab« eller en »ny hjemmestyrelov«.

Det er en meget enkel sag i virkeligheden. Det handler om, at færøske myndigheder selvfølgelig skal kunne overtage de områder, som de selv vil forvalte og betale for. Overtagelserne koster ikke Danmark noget, men fører tværtimod til besparelser for Danmark, så vel økonomiske som administrative. Færøerne betaler selvfølgelig selv og opbygger administration og ekspertise. Det kunne være afklaret med en enkel aftale mellem regeringen og de færøske myndigheder.

Men i stedet har man fastholdt, at overtagelserne skal ske igennem en dansk lovgivning, der samtidig forsøger at holde sammen på og fastsætte grænser for en såkaldt enhedsstat. Ifølge lovforslaget fastholder Danmark sin suverænitet og kontrol over de områder, som har størst betydning i det internationale samfund. Lovforslaget opregner områderne statsforfatning, statsborgerskab, Højesteret, udenrigs-, sikkerheds- og forsvarspolitik samt valuta- og pengepolitik som områder, der ikke kan overtages af færøske myndigheder.

Populært sagt lægges der op til, at Færøerne kan overtage debetsiden, men ikke de vigtige områder på kreditsiden.

Specielt uhensigtsmæssigt er det, at dette sker, samtidig med at Danmark er i færd med at integrere sig mere og mere i den Europæiske Union, mens Færøerne har valgt at stå uden for. De områder, som i de kommende måneder og år er genstand for den øgede unionsudvikling, er præcis de områder, som ifølge lovforslaget ikke skal kunne overtages af færøske myndigheder.

Lovforslaget (sammen med det samtidig fremlagte lovforslag om folkeretlige aftaler L 171) må derfor ses som et udspil fra den danske regerings side for at imødegå en udvikling, hvor opfattelsen af det danske enhedsrige udfordres og opløses, når Danmark lægger beslutningskompetence og politisk koordinering til EU på områder, som Danmark administrerer på vegne af Færøerne.

I en tid, hvor verden forandres og sammenbindes som aldrig før, og hvor nye internationale samarbejdsformer opstår og endnu er i sin vorden, i en tid, hvor en færøsk selvstændighedsbevægelse ved flere følgende valg i Færøerne har

fået klar opbakning til at fortsætte og gennemføre en proces henimod fuld folkeretlig og demokratisk ligestilling, fuldt økonomisk ansvar og selvstændig international deltagelse i den globale udvikling, og i en tid, hvor Færøerne selv er i færd med at udforme forslag og holde folkeafstemning om en færøsk grundlov, er det trist, at lovforslaget bygger på en repetition af gamle statsretlige teorier og juridiske argumenter, som hører hjemme i det 19. århundrede.

Den danske grundlov er grundlaget for det danske folkestyre, som det færøske folk har stor respekt for, og som Danmark har formået at udvikle ind i moderne tid. Det er derfor beklageligt, at det danske folkestyres grundlæggende dokument bruges som politisk begrundelse for begrænsninger i det færøske folkestyre.

Herudover vil Tjóðveldisflokkurin understrege, at disse lovforslag omhandler det færøske folks rettigheder og de færøske myndigheders demokratiske mandat, men de har ikke været genstand for en behørig demokratisk proces. Den danske regering har i forhandlingerne med det færøske landsstyre fastholdt et krav om, at denne folketingslovgivning skulle behandles og godtages i det færøske parlament forud for behandlingen i Folketinget – på trods af landsstyrets ønske om at undgå dette. Den parlamentariske behandling i Færøerne er foregået under et uhørt tidspres, uden nødvendig oplysning, uden folkelig debat og uden at det færøske folk efterfølgende er blevet hørt eller spurgt.

Tjóðveldisflokkurin appellerer til, at lovforslagene forkastes, og at Danmark og Færøerne i stedet griber chancen for at gå forud i det 21. århundredes muligheder for demokratisering og folkelig ligestilling i en mangfoldig verden. Færøerne og Danmark bør i stedet gennemføre nye forhandlinger om en folkeretlig aftale forankret i internationale konventioner og traktater, der fastsætter en ordnet, demokratisk og bæredygtig overgang til fuld selvstændighed for Færøerne – herunder aftaler om fælles samarbejdsområder mellem to ligeværdige og selvstændige folk. En sådan traktat på folkerettens grund kan derefter lægges ud til grundig folkelig debat og folkeafstemning i Færøerne, hvor det færøske folk kan vælge sin egen fremtidige status og sin egen vej til at tage fat om globaliseringens udfordringer.

Inuit Ataqtigiit og Siumut var på tidspunktet for betænkningens afgivelse ikke repræsenteret